

Plan för småbarnspedagogik

Behandlats i bildningsutskottet

juni 2022

KORSHOLM
MUSTASAARI

Innehållsförteckning

Inledning	4
1. Grunderna för planen för småbarnspedagogik	4
1.1 Den lokala planen för småbarnspedagogik och utvecklandet av den.....	4
1.2 Barnets plan för småbarnspedagogik	6
2. Småbarnspedagogikens uppdrag och allmänna mål	8
2.1 Förpliktelser som styr småbarnspedagogiken.....	8
2.3 Småbarnspedagogiken som en del av barnets uppväxt och lärtig	9
2.4 Värdegrunden	9
2.5 Synen på lärande.....	10
2.6 Pedagogiskt inriktad helhet för fostran, undervisning och vård	10
2.7 Mångsidig kompetens	10
3. Verksamhetskulturen inom småbarnspedagogiken	12
3.1 Riktlinjer för att utveckla verksamhetskulturen	13
3.2 Lärmiljöer inom småbarnspedagogiken	14
3.3 Samarbete inom småbarnspedagogik	15
4. Planering och genomförande av den pedagogiska verksamheten inom småbarnspedagogiken	16
4.1 Referensram för den pedagogiska verksamheten	16
4.2 Pedagogisk dokumentation	17
4.3 Mångsidiga arbetssätt.....	18
4.4 Leken som grund för utveckling, lärande och välbefinnande.....	19
4.5 Lärområdena.....	19
4.6 Preciseringar gällande språk och kultur	21
5. Stöd för barnet	22
5.1 Principer och ansvar för att ordna stöd.....	22
5.2 Samarbete i samband med stöd	23
5.3 Genomförande av stödet i småbarnspedagogiken och den kompletterande småbarnspedagogiken i förskolan	23
5.4 Bedömning av stödet för barnet	26
5.5 Barnets plan för småbarnspedagogik i samband med stöd	27
5.6 Beslut om intensifierat och särskilt stöd samt stödtjänster inom alla stödformer	28
6. Småbarnspedagogik som baserar sig på en alternativ pedagogik eller en särskild åskådning 29	
7. Utvärdering och utveckling av verksamheten inom småbarnspedagogiken	29
7.1 Utvärdering och utveckling av den pedagogiska verksamheten.....	30
8. Planer inom småbarnspedagogiken i Korsholm	31

<i>Samarbetet vid övergången från småbarnspedagogik till förskola .....</i>	<i>31</i>
9. Miniminivåer i digital kompetens inom småbarnspedagogik och förskola i Korsholm.....	33

Inledning

I Korsholm erbjuds förskola för alla 6-åringar, småbarnspedagogik, familjerådgivning, familjevård och stöd för hemvård av barn.

I kommunen har vi för tillfället 25 daghem med 61 grupper, 8 familjedagvårdare samt ett privat daghem med 5 grupper.

Varje enskilt barn har en individuell plan som görs upp i samarbete med personalen och vårdnadshavarna. Förskoleundervisningen är en fortsättning på småbarnspedagogiken.

1. Grunderna för planen för småbarnspedagogik

Grunderna för planen är en nationell föreskrift som utfärdas av utbildningsstyrelsen enligt lagen om småbarnspedagogik.

Syftet med de nationella grunderna är att verksamheten ska hålla *hög kvalitet och genomföras på lika grunder i hela landet*.

Lagen om småbarnspedagogik betonar barnets rätt till *småbarnspedagogik och är juridiskt bindande för kommunen*.

Avsikten med den nationella styrningen är att skapa likvärdiga förutsättningar för de barn som deltar i småbarnspedagogiken när det gäller en trygg uppväxt, utveckling och lärande.

Småbarnspedagogiken är en viktig del av det finländska utbildningssystemet och en viktig del av barnets uppväxt och lärtig.

1.1 Den lokala planen för småbarnspedagogik och utvecklandet av den

Korsholms plan för småbarnspedagogik har kompletterats med lokala särdrag, pedagogiska prioriteringar samt resultat av utvärderingar och utvecklingsarbete.

Den lokala planen för småbarnspedagogiken är bindande och ska utvärderas och utvecklas och den ska styra och stödja arbetet inom småbarnspedagogiken i kommunen.

Den lokala planen har utarbetats på både svenska och finska och all personal har varit delaktig i arbetet.

Både vårdnadshavarna och barnen har haft möjlighet att påverka innehållet i planen.

Enligt barn i åldern 1-2 år är följande viktigt i verksamheten:

Enligt barn i åldern 3-5 år är följande viktigt i verksamheten:

synnerhet när det gäller kunskaper om servicesystemet. Specialläraren inom småbarnspedagogik deltar i bedömningen av barnets behov av stöd, stödåtgärder och genomförande av dem.

Ledaren för familjevården ansvarar för planen för barnen i familjedagvården. Sakkunskapen hos en lärare inom småbarnspedagogik kan användas för utarbetande av planer inom familjevården.

Ett förvaltningsbeslut fattas av chef för småbarnspedagogik och förskola i fråga om stöd eller om stödtjänster inom alla stödformer för barnet utifrån en bedömning av behovet av stöd. Innan beslut fattas ska barnets vårdnadshavare höras.

Barnets åsikter och önskemål ska beaktas vid uppgörandet av planen.

Det är viktigt att vårdnadshavarnas och personalens uppfattning om *barnets utveckling, lärande och förmåga att fungera i grupp* beaktas i barnets plan.

I barnets plan för småbarnspedagogiken ska följande anges:

- Barnets styrkor och intressen.
- Mål som stödjer barnets utveckling, lärande och välbefinnande.
- Åtgärder som behövs för att uppnå målen.
- En utvärdering över hur målen har uppnåtts.
- Barnets eventuella behov av stöd.
- En eventuell plan för läkemedelsbehandling.
- Barnets, personalens och vårdnadshavarnas gemensamma överenskommelser.
- Andra eventuella sakkunniga som varit med och utarbetat planen.
- När planen har gjorts, utvärderas och när den ska utvärderas nästa gång.

Barnets plan för småbarnspedagogik är sekretessbelagd. Enligt lagen om småbarnspedagogik har de personer som ansvarar för barnets småbarnspedagogik och de personer som deltar i bedömningen av stödbehovet rätt att ge uppgifter åt varandra om barnet som är nödvändiga för att ordna småbarnspedagogik och för att kunna bedöma barnets behov av stöd.

Syftet med att få ge information åt varandra om barnet är att trygga småbarnspedagogiken genomförs utgående från barnets bästa.

Bestämmelser om att få och lämna ut information om barnet gäller också när barnet övergår från småbarnspedagogik som ordnas av en kommun till en annan kommun eller då barnet övergår från småbarnspedagogiken till förskoleundervisning eller grundläggande utbildningen.

Att barnet deltar i småbarnspedagogiken är offentlig information. Det kan ändå finnas uppgifter om barnets deltagande i småbarnspedagogiken som är sekretessbelagda.

2. Småbarnspedagogikens uppdrag och allmänna mål

Vi ska tillsammans med vårdnadshavarna främja barnens helhetsmässiga utveckling samt arbeta för jämlikhet och likabehandling av barnen för att förebygga marginalisering.

2.1 Förpliktelser som styr småbarnspedagogiken

Kommunen är skyldig att ordna småbarnspedagogik utgående från de behov som finns. I Korsholm ordnas småbarnspedagogik på daghem eller i familjevård.

Inom småbarnspedagogiken ska bestämmelserna om personalens behörighetsvillkor vid dimensionering iakttas. Om övergångsbestämmelser som gäller personalens behörighet föreskrivs i lagen om småbarnspedagogik.

Kommunen erbjuder också skiftesvård på Böle daghem. Skiftesvård ordnas enligt vårdnadshavarnas arbetstider. Barn som går i skiftesvård deltar ofta oregelbundet i småbarnspedagogikens verksamhet och det är viktigt att man tar hänsyn till det i planeringen av den pedagogiska verksamheten.

Man ska sträva efter att ordna småbarnspedagogiken nära dem som använder servicen och så att öppettiderna motsvarar det lokala behovet. Barnets rätt till småbarnspedagogik gäller enligt lagen den verksamhet som ges på daghem eller i familjevård. Vårdnadshavarna beslutar om barnets deltagande i småbarnspedagogiken.

Lagen om småbarnspedagogik

Vi ska sträva efter ett så bestående förhållande som möjligt mellan barnet och personalen.

Vid behov ska vi ordna ett ändamålsenligt stöd för barnet.

Barnen har rätt till en fullvärdig måltid under dagen och barnets offentlighets- och integritetsskydd ska respekteras.

Barnen ska skyddas från våld, mobbning och andra trakasserier med hjälp av systematiskt förebyggande åtgärder och omedelbart ingripande.

Säkerheten ska systematiskt förbättras och utvärderas regelbundet.

2.2 Verksamhetsformer inom småbarnspedagogiken

Vi ska sträva efter ändamålsenliga och homogena barngrupper både inom småbarnspedagogiken och familjevården. Familjevård kan ordnas i familjevårdens hem eller som gruppfamiljedagvård.

Lagen om småbarnspedagogik betonar vikten av pedagogik och lärarnas och speciallärares pedagogiska ansvar. Ett daghem ska ha en ledare för småbarnspedagogik som ansvarar för verksamheten.

Läraren inom småbarnspedagogik har det övergripande pedagogiska ansvaret i daghemsgruppen men läran, socionomerna och barnskötarna ska planera och genomföra verksamheten tillsammans.

Familjedagvården som arbetar i sitt hem ansvarar för sin barngrupp med stöd av ledaren inom småbarnspedagogik.

2.3 Småbarnspedagogiken som en del av barnets uppväxt och lärtig

Småbarnspedagogiken lägger grunden för ett livslångt lärande.

Vi ska skapa en förtroendefull relation till barnet och ha ett regelbundet samarbete med vårdnadshavarna.

2.4 Värdegrunden

- *Att få växa som människa.*
- *Barnets rättigheter att uttrycka sig och mötas av förståelse.*
- *Rätt till god undervisning, omsorg och uppmuntran.*
- *Rätt att få tillräckligt stöd i rätt tid.*
- *Rätt till att leka och lära sig och rätt till gemenskap.*
- *Likabehandling, jämlikhet och mångfald.*
- *Mångfald familjer.*
- *Hälsosam och hållbar livsstil.*

Värdegrunden baserar sig på:

- FN:s konvention om barnets rättigheter.
- Lagen om småbarnspedagogik
- FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Barnets bästa ska komma i första hand!

2.5 Synen på lärande

Barnets lärande är en fortgående, helhetsbetonad process som sker i växelverkan med andra barn, vuxna och omgivningen.

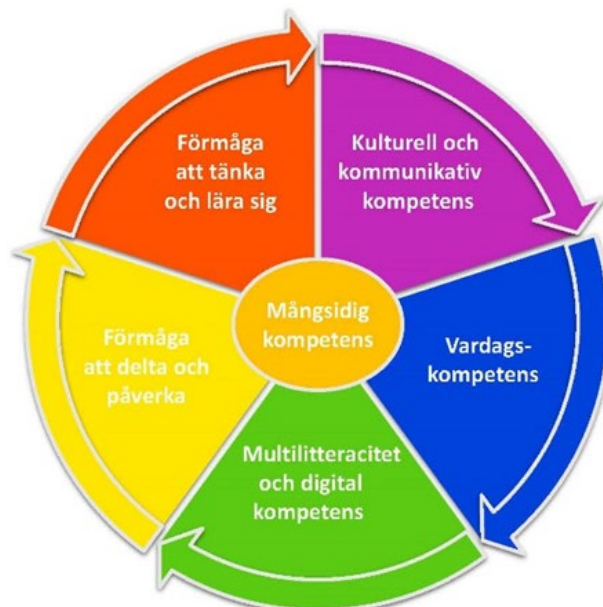
Utgångspunkten för lärande är barnets tidigare erfarenheter, intressen och kunskaper och målet är att nya kunskaper och färdigheter väcker barnets lust att lära sig ännu mera.

Leken är betydelsefull för barnets lärande, utveckling och välbefinnande.

2.6 Pedagogiskt inriktad helhet för fostran, undervisning och vård

I småbarnspedagogiken bildar fostran, undervisning och vård en helhet.

2.7 Mångsidig kompetens

Förmåga att tänka och lära sig

- Utvecklas i samspel med andra människor och omgivningen.
- Skapar förutsättningar för ett livslångt lärande.
- Inom småbarnspedagogiken strävar vi efter att lägga grunden för ett kreativt och kritiskt tänkande.
- Tilltro till sin egen förmåga.

Kulturell och kommunikativ kompetens.

- Förmåga att lyssna och förstå olika synsätt och sätta sig in i en annans situation.
- Personalen ska vara goda föredömen för hur man bemöter varandra och varandras olikheter.
- Diskutera företeelser ur olika perspektiv
- Lösa konflikter på ett bra sätt.

Vardagskompetens

- Stödja barnens självständighet.
- Träna sig i att ta hand om sig själv som tex att klä på sig, äta själv, sköta sin hälsa och hygien och värna om sin trygghet.
- Barnen ska få hjälp och de ska uppmuntras i att våga be om hjälp.
- Medvetenhet om en hållbar livsstil och en positiv framtidstro.
- Kunna röra sig tryggt i naturen och trafiken.
- Tillsammans med barnen diskutera behov av vila, fysisk aktivitet och kost.
- *Lära sig att respektera sin egen och andras kroppsliga integritet.*

Multilitteracitet och daglig kompetens

- Behövs i det moderna samhället för kommunikation människor emellan och för delaktighet i samhället.
- Främja en jämlik fostran och utbildning.
- Handlar om att tolka och producera olika slags av meddelanden.
- Barnen ska uppmuntras till ett undersökande arbetssätt
- Barn och vuxna ska tillsammans bekanta sig med olika digitala verktyg.
- Främja barnens kreativa tänkande, samarbetsförmågor och lärande.

Man kan göra sagor, filmer, dokumentation, se klipp från nätet, fotografera osv.

Många fina idéer finns i Faddergruppernas Bästa idéer häfte!

Förmåga att delta och påverka

- Grund för en demokratisk och hållbar framtid.
- Vilja och förmåga att delta i gemensam verksamhet.
- Tillit till sin egen förmåga att påverka.
- Rätt att bli hörd och vara delaktig.
- Uppmuntra barnen till egna initiativ.
- Lära sig kommunicera och förstå gemensamma regler.

När barnet blir medvetet om att hen kan delta i diskussioner och påverka sin situation utvecklas barnets uppfattning om sig själv, självförtroendet stärks och de sociala färdigheterna utvecklas.

3. Verksamhetskulturen inom småbarnspedagogiken

Ledarna för småbarnspedagogik och förskola ska skapa förutsättningar för att enheterna ska kunna utveckla och utvärdera sin verksamhet.

Verksamheten inom småbarnspedagogiken omfattar bland annat:

- Värderingar.
- Tolkningar av de mål som styr vår verksamhet.
- Lärmiljöer och arbetssätt.
- Samarbete.
- Kommunikation och atmosfär.
- Personalens kompetens, professionalitet och utvecklingsinriktat arbetssätt.
- Ledning.
- Organisering, planering, genomförande och utvärdering av vårt arbete.

Alla på enheten påverkar verksamheten och alla påverkas av den.

Det är viktigt att man i personalen är medveten om att man är modeller för barnen. Att barnen tar efter personalens värderingar, förhållningssätt och attityder.

Verksamhetskulturen påverkar i hög grad verksamhetens utveckling och kvalitet.

Pedagogiskt ledarskap är en förutsättning för att verksamheten ska kunna utvecklas och för att skapa goda arbetsförhållanden för personalen och förutsättningar för dem att utveckla sin yrkeskompetens och utbildning.

Genom att skapa ett gott diskussionsklimat upplever personalen delaktighet.

Barnen och vårdnadshavarna ska vara med och utveckla och utvärdera verksamheten. En inkluderande verksamhetskultur främjar barnets delaktighet och lärande och tillgodoser de olika behoven varje barn har.

Lärmiljöerna är en viktig del av vår verksamhet. Lärmiljöerna utvärderas och utvecklas tillsammans med barnen så att de lämpar sig för dem.

3.1 Riktlinjer för att utveckla verksamhetskulturen

Verksamhetskulturen förändras ständigt och bör utvärderas och utvecklas.

För att kunna förverkliga våra visioner är det viktigt att vi strävar mot samma mål.

Våra mål ska synas i vårt arbete.

En lärande gemenskap är kärnan i verksamheten

Barn och personal lär sig och av varandra.

Barn och personal ska uppmuntras till att våga pröva nya tillvägagångssätt.

I gemenskapen finns det rum för olika åsikter och känslor.

Det ska vara tillåtet att göra misstag.

Att göra *tillsammans* stärker delaktigheten.

Personalen ska uppmuntras till att dela med sig av sin kunskap samt att utvecklas i sitt arbete.

Regelbunden utvärdering och respons av andra utifrån främjar lärandet på enheten.

En gemenskap som uppmuntrar till lek och kommunikation

Barnen ska ges tid, rum och tro att leka och personalen ska stödja barnen i att utveckla kamratrelationer och värna om deras vänskap.

Personalen ska värna om att lärmiljön nåde ute och inne uppmuntrar till lek och också utvecklas den enligt barnens behov och stödbehov.

Delaktighet, likabehandling och jämställdhet

Verksamheten ska vara inkluderande och främja delaktighet, likabehandling och jämställdhet.

Barnens, personalens och vårdnadshavarnas åsikter ska värdesättas.

Varje medlem i personalen är en viktig del av den fostrande gemenskapen.

Alla ska bemötas och behandlas likvärdigt.

Personalen ska uppmuntra barnen att göra självständiga val oberoende av könsbundna förväntningar. Personalen bemöter barnen på ett könsneutralt sätt.

Kulturell mångfald och språkmedvetenhet

Kulturell mångfald är en resurs.

Vi ska synliggöra flerspråkigheten.

Rätten till det egna språket, kulturen och religionen är grundläggande rättigheter.

I småbarnspedagogiken är språket närvarande hela tiden och personalen är viktiga språkliga modeller för barnen.

Välbefinnande, trygghet och hållbar livsstil

En hälsosam, trygg och fysisk aktiv livsstil betonas inom småbarnspedagogiken.

Vi ska värna om alla fysiska, psykiska och sociala tryggheter.

Barnet ska skyddas från våld, mobbning och andra former av trakasserier.

Personalen ska känna igen, ingripa och förebygga mobbning medvetet och systematiskt.

Avgörande för att kunna förebygga mobbning är att stödja barnens kamratrelationer och hela verksamhetens välbefinnande,

Personalen ska medvetet stödja och träna barnen i att utveckla sociala och emotionella färdigheter.

3.2 Lärmiljöer inom småbarnspedagogiken

Lärmiljön skall vara:

- Tillgänglig
- Främja lärandet
- Trygg
- Hälsosam

Belysningen, akustiken och inomhusluftens kvalitet ska beaktas och utrymmen ska vara prydliga och rena.

Lärmiljöerna ska utformas utgående från barnen och tillsammans med barnen och väcka nyfikenhet, intresse och sporra till lärande.

Redskap och material ska vara tillgängliga.

I lärmiljöer ska man arbeta flexibelt i grupper av olika storlekar.

Lärmiljöerna ska främja likabehandling och jämställdhet mellan könen.

Naturen och gården är också lärmiljöer.

Besök bibliotek, museer, teater och vårdnadshavarnas arbetsplatser berikar barnens lärmiljöer.

3.3 Samarbete inom småbarnspedagogik

Målet är att småbarnspedagogiken, förskolan och skolan tillsammans kontinuerligt ska stödja barnets utveckling och lärande.

Samarbetet mellan personalen inom de olika verksamhetsområdena är särskilt viktigt vid övergångar.

Småbarnspedagogiken samarbetar bland annat med anordnade av idrott, kultur och välfärdsområdet (socialvård, hälsovård, barnskydd och barnrådgivning).

Samarbete med vårdnadshavarna

Samarbetet med vårdnadshavarna spelar en viktig roll inom småbarnspedagogiken och vi ska tillsammans arbeta för barnets bästa.

Personalen ska ta initiativ till ett ömsesidigt samarbete.

I samarbetet ska följande faktorer beaktas:

- Familjens mångfald
- Barnens individuella behov och stödbehov
- Vårdnad
- Föräldraskap
- God kommunikation

Vid behov används tolk.

Samarbetet kan se olika ut under olika tidsperioder.

Det är viktigt att personalen har en uppmuntrande och positiv inställning till barnets utveckling och lärande och att man också pratar om vardagliga saker när tillfälle ges.

Samarbete med olika aktörer

Vid behov ska vi samarbeta med rådgivningen, barnskyddet, välfärdsområdet samt andra aktörer. *Vikten av samarbetet ökar om vi eller någon av våra samarbetspartners känner oro för barnet.*

Inför barnets 4-årskontroll i Korsholm gör personalen inom småbarnspedagogiken med vårdnadshavarens samtycke en skriftlig bedömning av hur barnet klarar sig i småbarnspedagogiken. Personalens bedömning är viktig när det gäller att tidigt identifiera barnets eventuella behov av stöd i samarbete med rådgivningen.

Samarbetet med fritidssektorn, bibliotek, församlingar och andra aktörer gör lärmiljöerna mångsidigare och stödjer våra mål.

4. Planering och genomförande av den pedagogiska verksamheten inom småbarnspedagogiken

Barnets bästa i fokus.

När det gäller småbarnspedagogikens utformande ska man i första hand se till barnets bästa.

Det viktiga samspelet mellan barnen och personalen

- Personalen är engagerande i barnen och i barngruppen.
- Samspelet mellan barn och vuxna är positivt, hänsynstagande, uppmuntrande och varmt.
- Personalen samspekar med barnen på ett sätt som motsvarar deras **utvecklingsnivå** (här passar det bra med smågrupps indelning).
- Personalen är lyhörd inför barnen och lägger märke till deras initiativ och stöder deras delaktighet
- Personalen tar hänsyn till alla barn i gruppen och beaktar deras olikheter.

4.1 Referensram för den pedagogiska verksamheten

Verksamheten ska präglas av ett *helhetsskapande arbetssätt*.

Målet är att främja barnens:

- Lärande
- Välbefinnande
- Mångsidig kompetens

Verksamheten ska förverkligas i **samverkan** mellan barnen och personalen.

Barnens spontana verksamhet, barns och vuxnas gemensamma idéer samt den verksamhet som planerats av personalen ska komplettera varandra.

Referensramen för den pedagogiska verksamheten.

Utgångspunkter för verksamheten ska vara:

- Barnens intressen, behov och stödbehov
- lärområdena

4.2 Pedagogisk dokumentation

Pedagogisk dokumentation behövs för att

- Planera
- Genomföra
- Utvärdera

- Utveckla
- Skapa förståelse för vår verksamhet

Pedagogisk dokumentation är en *kontinuerlig process* som ger information om barnen och om vår verksamhet osv synliggör den också för vårdnadshavarna. Man kan använda sig av personalens observationer, fotografier, teckningar osv.

Pedagogisk dokumentation behövs också då man bedömer barnets behov av stöd.

För att uppnå kvalitet i verksamheten behövs:

- Systematisk dokumentation
- Veckovis utvärdering
- Systematisk utvärdering tex månads-, termins-, eller läsårsvis, när tema avslutas osv.
- Utveckling

4.3 Mångsidiga arbetssätt

Grundläggande för en positiv verksamhets kultur i småbarnspedagogiken är ett gott samarbete inom personalen samt en flexibel indelning av barngruppen i små grupper.

I lärsituationer är det viktigt att tänka på att:

- Barnen lär sig genom lek
- *Arbete i små grupper för barnens bästa*
- Använda sinnen
- Rörelse
- Barnen ska få känna glädje och stolthet
- Omväxlande arbetssätt
- Lyhörd personal
- Temaarbete
- Experiment

Inom personalen kan vi utveckla vårt arbetssätt genom att:

- Självreglera, vad gick bra den här veckan? Vad gick mindre bra?
- Personalmöten
- Hur fortsätter vi vårt arbete i positiv anda?

Tips till föräldramöten

Ha grupparbete på föräldramötet med frågor som tex vad tycker de att är viktigt att deras barn lär sig i småbarnspedagogiken? Vad tycker de att vi ska lägga tyngdpunkten på utgående från läroplanen? Hur kan vi stödja dem i deras fostrarroll?

4.4 Leken som grund för utveckling, lärande och välbefinnande

Alla barn lär sig genom lek och leken främjar barnets utveckling. I leken bearbetar barnet sina upplevelser och erfarenheter, utvecklar sociala relationer samt utforskar sin omvärld.

Personalen ser till att varje barn har möjlighet att delta i lekar utifrån förmåga och förutsättningar.

Barnen ska ges möjlighet att leka både inne och ute.

Tips!

Här kan man i personalen fundera över dagsutrymmen. Hur många timmar tillbringar barnen inne och hur många timmar tillbringar de ute under en dagisdag? Är fördelningen tillfredsställande?

4.5 Lärområdena

Vi strävar till en helhetsskapande pedagogisk och specialpedagogisk verksamhet där de olika lärområdena integreras.

Språkens rika värld

- När barnens språk utvecklas ger det barnen nya möjligheter att påverka, delta och vara aktiva.
- *Det är viktigt att barnen upplever att de blir hörda och att deras initiativ bemöts.*
- Barnen ska uppmuntras till att tala i olika situationer.
- Barnen ska få bekanta sig med olika böcker, de ska få höra berättelser och uppmuntras till att hitta på egna berättelser.
  - Dokumentera gärna barnets berättelser.
- Det är viktigt att beakta att barnen lever i olika språkliga miljöer och att de kan tillägna sig flera olika språk samtidigt.
- *Språket är viktigt för barnets lärande.*

Språkutvecklingens centrala delområden inom småbarnspedagogiken.

Mina många uttrycksformer

- Barnen ska få bekanta sig med olika konstarter och andra kulturer.

- *Barn uttrycker sig ofta naturligt på ett helhets betonat sätt och kombinerar olika uttrycksformer på ett kreativt sätt.*
- *Att få syssla med olika typer av konst inverkar positivt på barnets lärande, sociala färdigheter, självbild och förmågan att förstå sin omvärld.*
- Vi strävar till att på ett mångsidigt sätt använda oss av litteratur, teater, dans, cirkus osv.

Jag och vår gemenskap

- Personalen ska stödja barnens förmåga till etiskt tänkande genom att tillsammans med barnen fundera på etiska frågor som kan handla om tex vänskap, skillnaden mellan rätt och fel eller rättvisa. Tillsammans med barnen ska man också fundera över gruppens regler och varför de behövs. Vi kan också fundera över hur vi kan bidra till en hållbar framtid.
- *Målet är att förstå att vi alla är olika men lika värdefulla.*

Jag utforskar min omgivning

- Barnen ska bli bekanta med att röra på sig både närmiljön och i skogen.
- Vid strävan efter att stödja barnens matematiska tänkande och att upptäcka matematik i vardagliga situationer. Barnen ska också ges möjligheter att klassificera, jämföra och rangordna saker och ring och skapa lagbundenheter, barnen ska uppmuntras att presentera och utforska sina iakttagelser.
- I teknologifostran vill vi uppmuntra barnen att bekanta sig med undersökande och experimenterande arbetssätt och att hitta kreativa lösningar.
- Personalen ska tillsammans med barnen bekanta sig med digitala verktyg och hur de används på ett tryggt sätt.
- I miljöfostran vill vi stärka barnens förhållande till naturen, att bete sig ansvarsfullt i miljön och att stegvis tillägna sig en hållbar livsstil.
- Att gå ut och gå i skogen tillsammans med barnen är i Korsholm en viktig del av småbarnspedagogiska verksamheten. I naturen kan man både inhämta kunskap och koppla av.

Jag växer, rör på mig och utvecklas

- *Att tillsammans med vårdnadshavarna lägga grunden för en livsstil som värnar om hälsa och välbefinnande och som främjar fysisk aktivitet.*
- Vi ska inspirera barnen att röra på sig på olika sätt under olika årstider. Tillräckligt fysisk aktivitet är viktig för barnets utveckling, lärande och välbefinnande. *Att röra på sig tillsammans utvecklar också barnets sociala färdigheter.* Den fysiska aktiviteten ska vara en naturlig del av barnets dag.
- Syftet med matfostran är att eftersträva ett positivt förhållande till mat och ätande samt stödja mångsidiga och hälsosamma matvanor. Måltiderna ska avnjutas i lugn atmosfär och barnen ska få lära sig gott bordsskick, matro och att äta tillsammans
- Vi ska stödja barnens förmåga att sköta sin hälsa och hygien och diskutera betydelsen av att röra på sig, vila och goda relationer till andra människor. Barnen ska få lära sig om säkerhet i dagliga situationer samt att röra sig tryggt i trafiken. Målet ska vara att känna sig trygga och våga be om hjälp.

4.6 Preciseringar gällande språk och kultur

I småbarnspedagogiken ska barnens olika språkliga och kulturella bakgrund ses som positivt och berikande. Olika språk, kulturer och åskådningar knyts samman till en del av den småbarnspedagogiska helheten.

Enligt lagen om småbarnspedagogik ska kommunen se till att varje barn kan få småbarnspedagogik på sitt modersmål svenska, finska eller samiska. För ett barn som använder teckenspråk kan småbarnspedagogik ges på teckenspråk. Småbarnspedagogik kan också ges på romani.

I den småbarnspedagogiska verksamheten ska barn med främmande språk som modersmål och flerspråkiga barn får stöd för att utveckla sina språkkunskaper, sin språkliga och kulturella identitet samt sin självkänsla.

Småbarnspedagogik på två språk

I en tvåspråkig kommun ska både svenskan och finskan finnas med som en naturlig del av barnens vardag. Målet ska vara att väcka barnens intresse och skapa en positiv attityd till det andra inhemska språket.

Tips på språkberikade verksamheter:

- Lekarna sånger, ramsor och rim
- Gemensamma evenemang
- En årlig plan för hur man genomför språkberikande verksamheter
- På de enheter där det är möjligt kan man göra upp en plan på målmedvetet språköverskridande samarbete
- Faddergrupp på det andra inhemska språket

Tips!

I Nykarleby och Vörå jobbar man med väldigt intressanta språkprojekt som i Nykarleby heter Kielstigen och i Vörå heter det Språka mer och Språka ännu mera. Det finns utarbetat material att tillgå och utgående från materialet har det andra inhemska språket blivit en naturlig del av vardagen och pratas varje dag! I Nykarleby har man fått väldigt positiv feedback från skolan där man tycker att barnen kan så bra finska när de kommer till skolan. Inom de här språkprojektrena så blandar man språken och säger tex kan jag få maitoa? Med väldigt gott resultat i slutändan. En utomstående projektarbetare har varit med och utarbetat material i båda kommunerna.

5. Stöd för barnet

I småbarnspedagogiken ska barnets utveckling och lärande stödjas på ett sätt som motsvarar barnets behov.

För barnet är det viktigt att stödet ges kontinuerligt och konsekvent från tiden i småbarnspedagogiken till den grundläggande utbildningen.

Varje barn i småbarnspedagogiken har rätt att få allmänt, intensifierat eller särskilt stöd beroende på vad barnet behöver.

Stödet kan vara individuellt eller lösningar som omfattar hela gruppen och daghemsmiljön.

Läraren inom småbarnspedagogik ansvarar för att varje barn får rätt till stöd vid rätt tidpunkt.

Stödåtgärderna för barnet antecknas i barnets plan för småbarnspedagogik.

5.1 Principer och ansvar för att ordna stöd

Identifiera barnets behov av stöd och ordna det på ett ändamålsenligt sätt, vid behov genom mångprofessionellt samarbete.

Stödet skall ordnas direkt barnet är i stöd av behov.

Stödet ska utgå från barnets styrkor och behov.

Stödet ska möta barnets individuella behov och vara inkluderande med hela barngruppen genom flexibla arrangemang i den dagliga verksamheten.

Barnets behov av stöd antecknas i barnets plan för småbarnspedagogik.

Vid bedömningen av barngruppens storlek ska man beakta vad som är bäst för de barn som behöver stöd och vilka stödbehov som finns, så att målen för småbarnspedagogiken kan uppnås i gruppen.

Hela personalen har ansvar att delta i bedömning av barnets behov, ge stöd och utvärdera stödbehovet.

Barngruppens stödbehov ska beaktas i personaldimensioneringen.

Barnet har rätt att få stöd av en speciallärare ifall barnets behov förutsätter det. Stödet kan vara individuellt eller i en grupp. Specialläraren handleder personalen kring olika stöd metoder som kan användas.

5.2 Samarbete i samband med stöd

När ett barn har behov av stöd ökar betydelsen av samarbete med vårdnadshavarna.

Barnet ska delta i småbarnspedagogiken på ett lämpligt sätt för hen och barnets åsikter ska beaktas utgående från hens förmåga.

Småbarnspedagogiken ska ordnas så att varje barn utgående från sina förutsättningar ska få det stöd som hen behöver för att kunna delta i en inkluderande verksamhet.

Om personalen känner oro och/eller ser ett behov av stöd för barnet ska vårdnadshavarna kontaktas.

Viktigt med öppen och ömsesidig dialog där man delar information med barnet.

Vårdnadshavarna informeras om möjligheterna till stöd. Vid behov ska man använda tolk vid diskussionerna.

Stödet planeras tillsammans med vårdnadshavarna och eventuellt andra sakkunniga.

Barnet har rätt att få det stöd som barnet behöver även om vårdnadshavaren inte förbinder sig att samarbeta.

Sektorsövergripande samarbete ska utgå ifrån barnets bästa och i första hand ordnas med vårdnadshavarnas samtycke. Man ska beakta barnets hälsa och ork och måna om att barnet kan bibehålla trygga relationer.

Det är viktigt att följa sekretessbestämmelser och bestämmelser vid utbyte av uppgifter.

Vid svår funktionsvariation och/eller sjukdom kan barn och familjer tex Barnavårdsföreningen.

Beslut om förlängd läroplikt fattas i allmänhet innan läroplikten börjar och vårdnadshavarna behöver i god tid få information om hur den förlängda läroplikten ordnas i praktiken.

5.3 Genomförande av stödet i småbarnspedagogiken och den kompletterande småbarnspedagogiken i förskolan

Stödformerna inom småbarnspedagogiken innebär sådana pedagogiska, strukturella och vårdinriktade stödåtgärder som barnet behöver.

Svårigheter ska förebyggas genom olika pedagogiska arrangemang och arbetssätt som t.ex.:

- Systematisk differentiering av verksamheten
- Flexibel gruppindelning
- Anpassning av lärmiljöerna
- Tydlig dagordning
- Tydlig rytm i de dagliga aktiviteterna

Barnet **har rätt** att:

- Få stöd på lämplig nivå genast behovet uppstår. Möjlighet att få stöd förutsätter **ingen** medicinsk diagnos eller andra utlåtanden av sakkunniga.
- Få tillgång till stödtjänster och hjälpmedel enligt sitt behov av stöd tex:
  - Rullstolsramper och räcken
  - Hjälpmedel för kommunikation, syn, hörsel, rörlighet

Stödnivåerna inom småbarnspedagogik är **allmänt stöd, intensifierat stöd och särskilt stöd**. Övergångarna mellan stödnivåerna ska genomföras flexibelt och stödnivån ska alltid bedömas från fall till fall. Barnet kan flyttas till intensifierat eller särskilt stöd utan att ha fått någon annan stödnivå. Ett barn som får intensifierat eller särskilt stöd ska beaktas i personaldimensioneringen.

Allmänt stöd

- Tidiga insatser
- Medvetande göra föräldrarna om eventuellt stödbehov → temaplaner
- Dokumentera det allmänna stödet
- Kontakt med vårdnadshavarna
- Stöd på deltid av specialläraren inom småbarnspedagogik (observation, reflektion, screening)
- Genomförs i den egna barngruppen
- Smågruppsarbete
- Består av enskilda stödformer tex: enskilda pedagogiska lösningar och stödåtgärder i så tidigt skede som möjligt.
- Stödet är kortvarigt och/eller lägre till sin intensitet än intensifierat och särskilt stöd
- Se till barnets individuella behov av stöd
- Använda lämpligt material, redskap, undervisningsprogram
- Ordnas i samarbete mellan lärare inom småbarnspedagogik och den övriga personalen.
- Ett förvaltningsbeslut fattas om användningen av eventuella stödtjänster så som tolknings- och assistenttjänster samt hjälpmedel

Intensifierat stöd

- Ges när det allmänna stödet inte räcker till
- Samtal med vårdnadshavarna
- Även vårdnadshavarna kan anhålla om intensifierat stöd i PÄIKKY
- Stödbehovet antecknas i barnets plan för småbarnspedagogik
- Individuellt planerat och ges i första hand inkluderat i gruppen
- Starkare intensitet och mer individuellt än allmänna stödet
- Ges under en kortare eller längre period enligt barnets behov
- Ges så länge barnet behöver det
- Består av stödformer som ges regelbundet och samtidigt

- Förutsätter förvaltningsbeslut av chef för småbarnspedagogik och förskola

Särskilt stöd

- Ges när det allmänna eller intensifierade stödet inte räcker till
- Samtal med vårdnadshavarna
- Även vårdnadshavarna kan anhålla om särskilt stöd i Päikky
- Specialläraren inom småbarnspedagogik och lärare inom småbarnspedagogik dokumenterar stödbehov och åtgärder i barnets plan för småbarnspedagogik
- Är den starkaste nivå av stöd
- Kan fås på grund av funktionsvariation, sjukdom, försenad utveckling eller något annat sådant behov av stöd för lärande eller utveckling som avsevärt sänker barnets funktionsförmåga
- Består av flera stödformer och stödtjänster som ges regelbundet på heltid
- **Förutsätter ett förvaltningsbeslut av chef för småbarnspedagogik och förskola**

Stödformer

Olika stödformer ska användas på alla stödnivåer utgående från barnets stödbehov. Olika stödformer kan genomföras samtidigt som en del av den grundläggande verksamheten. Arbetssätten och lärmiljöerna ska anpassas efter barnets individuella behov. Stödåtgärderna ska planeras pedagogiskt så att barnets delaktighet och rätt att lära sig och var en del av barngruppen förverkligas utifrån barnets bästa. Stödet för barnet kan vara pedagogiskt, strukturella och vårdinriktade, då barngruppens storlek bestäms ska man beakta barnen som behöver stöd och deras bästa, deras behov och nivå av stöd samt att det är möjligt för gruppen att uppnå målen som fastställs för småbarnspedagogiken.

Pedagogiska stödformer

- Återkommande aktiviteter och en tydlig struktur i barnets dagliga rutiner
- Växelverkan och kommunikation tex:
  - Tecken som stöd
  - Bilder
  - Teknologiska lösningar
- Personalen använder gemensamma ändamålsenliga pedagogiska och specialpedagogiska arbetssätt och, metoder
- Planering
- Observation
- Dokumentation
- Utvärdering av verksamheten
- Specialpedagogiska metoder enligt barnets individuella behov kan tillämpas och genomföras enskilt, i en mindre grupp eller i hela barngruppen
- Planering och genomförande av det pedagogiska stödet ska i första hand vara inkluderande, det vill säga att stödet genomförs som en del av barngruppen

Strukturella stödformer

- Stärka personalens kunnande i att upptäcka barnets stödbehov, genomförande av stödet samt specialpedagogisk kompetens
- Minska antalet barn i gruppen
- Se över personaldimensioneringen och/eller personalstrukturen
- Ändra stödformerna enligt barnets stödbehov
- Tolknings- och assistenttjänster
- Användning av hjälpmedel som behövs för att barnet ska kunna delta i småbarnspedagogiken
- Beaktande av hinderfrihet
- Smågruppsarbeten

Vårdinriktade stödformer

- Metoder och verksamhetssätt som tillgodoser vården, omsorgen och assistansen för barnet
- Behov av hälso- och sjukvård tillgodoses
  - Hjälpmedel och behov av assistans som behövs på grund av barnets långtidssjukdomar
  - Hjälpmedel och behov av assistans som behövs på grund av barnets medicinering, kost och rörlighet
- Samarbeta med sakkunniga inom social-och hälsovården

På daghemmen ska man alltid från fall till fall bedöma om läkemedelsbehandling eller sjukvård som kan genomföras i den grundläggande verksamheten. För varje barn görs en helhetsbedömning av situationen. Läkemedelsbehandling eller sjukvård av barnet ges oberoende av stödnivå enligt barnets behov.

5.4 Bedömning av stödet för barnet

Stödet för barnet ska utvärderas regelbundet oberoende av stödnivå.

Utvärderingen ska ske minst en gång om året.

Man kan påbörja en bedömning av stödbehov utgående från personalens iakttagelser i småbarnspedagogiken. Initiativet kan också komma från vårdnadshavaren eller personal inom välfärdsområdet.

När man granskar stödet som helhet ska man från fall till fall bedöma vilka lösningar som är bäst för barnet i samarbete med barnet och vårdnadshavarna.

Specialläraren deltar i bedömningen av barnets behov av stöd. Vid behov deltar även andra sakkunniga

5.5 Barnets plan för småbarnspedagogik i samband med stöd

Barnets behov av stöd antecknas i barnets plan för småbarnspedagogik.

Läraren inom småbarnspedagogik ansvarar i samråd med specialläraren för att planen görs upp och utvärderas i samarbete med övrig personal och vårdnadshavarna

Planen utvärderas vid behov, dock minst en gång om året eller när stödbehovet förändras.

En bedömning av barnets behov av stöd görs också alltid då barnet börjar i förskoleundervisning.

I planen ska det framkomma stödnivå, stödformerna och hur de ska genomföras samt ansvarar- och arbetsfördelningen när det gäller stödet.

När det gäller småbarnspedagogik som kompletterar förskoleundervisning ska eventuellt stöd samordnas med det stöd som ges i förskoleundervisningen och noteras i barnets plan för småbarnspedagogik. Inom förskoleundervisningen tillämpas trestegsstödet.

Före intensifierat eller särskilt stöd påbörjas ska en utvärdering av eventuella tidigare stödåtgärder och deras effekt antecknas i barnets plan för småbarnspedagogik. Utvärderingen ska innehålla en beskrivning av stödåtgärderna och av utvärderingen samt utvecklingen av deras effekt. Utvärderingen ska också innehålla en motivering för vilka stödåtgärder barnet skulle ha nytta av och vilka som på bäst sätt individuellt tillgodoser barnets bästa.

Då ett barn får stöd för sin utveckling och sitt lärande ska barnets plan för småbarnspedagogik, förutom det som beskrivs i kap 1.3, antecknas följande:

Pedagogiska stödformer

- Lösningar som berör strukturer och dagliga rutiner inom småbarnspedagogiken
  - Lösningar gällande lärmiljöerna
- Behövliga specialpedagogiska metoder
- Metoder för växelverkan och kommunikation, ex användning av tecken och bilder
- Verksamhetsätt för att barnet ska kunna vara en del av barngruppens verksamhet, t.ex. beaktande av hinderfrihet

Strukturella stödformer

- Att stärka kunnandet och den specialpedagogiska kompetensen som berör genomförandet av stödet
- Lösningar angående personaldimensionering och personalstruktur
- Lösningar angående barngruppens storlek och gruppstrukturen
- Tolknings- och assistenttjänster samt användning av hjälpmedel
- Smågruppsarbete eller annan behövlig gruppansättning
- Konsultation eller undervisning som ges på deltid eller heltid av en speciallärare inom småbarnspedagogik

Vårdinriktade stödformer

- Metoder som behöver vård, omsorg och assistans
- Verksamhet som tillgodoser behov av hälso- och sjukvård ex, hjälpmedel och assistans som hänför sig till vård av barnets långtidssjukdomar, medicinering, kost och rörlighet.

Samarbete och tjänster som stödet förutsätter

- Samarbetet med barnet och vårdnadshavarna.
- Ansvarsfördelning när det gäller hur barnets stöd genomförs.
- Tjänster tillhandahålls av specialister, t.ex. speciallärare inom småbarnspedagogiken.
- Handledning och rådgivning av sakkunniga inom social- och hälsovården och av andra sakkunniga
- Eventuella transportarrangemang och vem som ansvarar för dem.

Uppföljning och utvärdering av effekten av stödet:

- Uppföljning av stödbehov, hur det räcker till och hur det genomförs
- Utvärdering av stödåtgärdernas effekt, slutsatser som dras och åtgärder som vidtas utifrån utvärderingen samt tidpunkter för utvärdering.

I barnets plan för småbarnspedagogik ska även antecknas eventuella social- och hälsovårdstjänster, till exempel habilitering för barnet, om det är relevant med tanke på anordnandet av småbarnspedagogiken för barnet.

5.6 Beslut om intensifierat och särskilt stöd samt stödtjänster inom alla stödformer

Ett förvaltningsbeslut fattas i fråga om intensifierat stöd eller särskilt stöd eller om stödtjänster inom alla stödformer för barnet utifrån en bedömning av behovet av stöd. Innan beslut fattas ska barnets vårdnadshavare höras. Även barnets vårdnadshavare kan ansöka om intensifierat stöd eller särskilt stöd för barnet. Förvaltningsbeslutet fattas av chef för småbarnspedagogik och förskola. Vårdnadshavaren kan söka ändring i beslutet. Förvaltningsbeslutet är i kraft tills vidare och vid ändringar av stödnivå ska beslutet ändras eller upphävas.

I beslut om intensifierat och särskilt stöd ska man ange och besluta om följande:

- Stödformer
- Verksamhetsstället inom småbarnspedagogik
- Stödtjänster

Om det inte fattas ett beslut om intensifierat eller särskilt stöd kan det tas ett separat beslut om stödtjänster (kp 5.3)

Ett barn i behov av stöd som deltar i småbarnspedagogik som är en köpt tjänst gäller samma tillvägagångssätt om ovan nämns.

Förvaltningsbeslut om intensifierat eller särskilt stöd eller om stödtjänster inom alla stödformer ska verkställas **genast**, beslutet kan verkställas även om det inte har vunnit laga kraft.

Barnets behov av stöd, hur väl stödet räcker till och hur det genomförs ska bedömas efter behov (se kapitel 5.4). Förvaltningsbeslutet ska ändras eller upphävas om behovet av stöd förändras i samband med att barnets plan för småbarnspedagogik ses över eller i samband med övrig utvärdering.

6. Småbarnspedagogik som baserar sig på en alternativ pedagogik eller en särskild åskådning

I kommunens egen regi ordnas för tillfället ingen småbarnspedagogik som baserar sig på en alternativ pedagogik eller en särskild världsåskådning. En registrerad sammanslutning kan av statsrådet ansöka om tillstånd att ordna dylik småbarnspedagogisk verksamhet.

7. Utvärdering och utveckling av verksamheten inom småbarnspedagogiken

Syftet med utvärdering är att sträva efter att lagen följs och att utveckla kvaliteten inom småbarnspedagogiken.

Styrkor och svagheter synliggörs och utgående från det kan verksamheten utvecklas.

Utvärderingen av verksamheten och barnets plan ska genomföras regelbundet och systematiskt,

Tips att reflektera kring:

Hur har implementeringen av läroplanen lyckats?

Har hela personalen varit delaktig i processen?

Hur vet vi att implementeringen har varit lyckad?

Vad har vy lyckats med? / vad borde utvecklas?

Behövs det fortbildning i något tema?

7.1 Utvärdering och utveckling av den pedagogiska verksamheten

Då man utvärderar småbarnspedagogiken på lokal nivå kan man använda sig av den nationella informationsresursen Varda.

- Förbättra förutsättningar för barnens utveckling och lärande.
- Utvärdering bör ske på alla nivåer: nationell-, anordnad- och enhetsnivå samt ur individperspektiv.
- Utvärdering på individnivå: utvärdering av hur barnets plan för småbarnspedagogik genomförs. Planen uppdateras eller så skrivs en ny plan. Utvärdering av stödet skall ingå i barnets plan.
- Viktigt att de lokala beslutfattarna, vårdnadshavarna och personalen har aktuell information om, hur småbarnspedagogiken genomförs och om dess kvalitet.
- I Korsholm görs en årlig utvärdering av den småbarnspedagogiska verksamheten där vårdnadshavarna är delaktiga.

Viktigt med personalens självvärdering som bland annat kan fokuseras på:

- Inkludering
- Personalens kommunikation men barnen
- Stämningen i gruppen
- Pedagogiska lösningar
- Verksamhetens innehåll
- Lärmiljöer

8. Planer inom småbarnspedagogiken i Korsholm

Samarbetet vid övergången från småbarnspedagogik till förskola

Samarbetet kring miljön i småbarnspedagogiken

Samarbetet med andra sektorer i kommunen. Myndigheterna utför lagstadgade granskningar.

Förebyggande av olyckor, första hjälpen, hänvisande till vård och uppföljning

Vid olycksfall kontaktas vårdnadshavarna och en skadeanmälan görs.

Plan för att skydda barnet mot våld, mobbning och trakasserier

Ett fortlöpande ock kontinuerligt förebyggande arbete bör pågå.

Antimobbningsarbete kan delas in i följande områden:

- Förebyggande och medvetengörande arbete:
  - Information och utbildning i ämnet ges till barn, personal och vårdnadshavare.
- Upptäckande av mobbning
  - *Alla vuxna har skyldighet att ingripa* och vårdnadshavarna uppmanas att ta kontakt vid misstanke om mobbning.
- Behandling av mobbningsfall:
  - De inblandade informeras om att man inte godkänner någon form av mobbning.

Mobbningsfall utreds inte inför barngruppen.

Mobbningen bör lösas genom samtal och till en för alla partier positiv lösning.

En kontinuerlig uppföljning bör ske

Vårdnadshavarna till de inblandade bör informeras.

Stödjande åtgärder för de inblandade ordnas utgående från vad situationen kräver.

Vid behov kontaktas myndigheter.

Mobbningsfall dokumenteras. Alla daghem ska ha en mobbningsplan. Personalen, barnen och vårdnadshavarna informeras om planen och den ska kontinuerligt uppdateras, uppföljas och utvärderas.

Verksamhet vid akuta kriser och hotfulla eller farliga situationer

Småbarnspedagogiken bör ha en kris- och räddningsplan som är uppgjord enligt myndigheternas krav. Regelbundna övningar gällande olika krissituationer bör hållas. Personalen blir vara informerad om vilka rutiner och vilken rollfördelning som gäller vid krissituationer. Som en del av det förbyggande arbetet ingår granskning vid brandsäkerhet samt utrymningsövningar.

Vid krissituationer ska småbarnspedagogiken erbjuda psykosocialt stöd och hjälp. Stöd kan ordnas i samarbete med hälso- och socialvården samt med kommunens krisgrupp. Vid behov kan utomstående expertis anlitas.

Kris- och räddningsplaner uppdateras och utvärderas årligen.

Stöd som ges i småbarnspedagogiken vid svårigheter som beror på barnets livssituation

Vid misstanke om att barnet far illa är det vår skyldighet att kontaktas barnskyddet. Vid behov görs en barnskyddsanmälan.

Samarbete med barnrådgivningen

Vi samarbetar med rådgivningen i samband med lagstadgade hälsoundersökningar. Vid behov får personalen i småbarnspedagogiken information om det framkommit något väsentligt som berör barnets utveckling och välbefinnande.

Egenvård och medicinering

Vårdnadshavarna har det primära ansvaret när det gäller barnets egenvård och medicinering. Man behöver från fall till fall tillsammans planera hur egenvården ska ske under dagen i småbarnspedagogiken.

Det är viktigt att vårdnadshavarna, den specialiserade sjukvården samt rådgivningsbyrån i tillräcklig omfattning informerar personalen om de åtgärder som barnets sjukdom kräver.

Personal kan i enskilda fall och efter övervägande delta i medicinering som ges via munnen, injiceras under huden (ex insulin). Personalen får då utbildning av till exempel en hälsovårdare, sjuksköterska eller en läkare samt ett intyg av den läkare som ansvarar för hälsovårdsenhetens verksamhet.

Personalen kan delta i medicinering om man gett sitt samtycke och fått tillräckligt med utbildning. Om någon i personalen åtar sig medicineringen måste alltid barnets vårdnadshavare och ledningen för hälsovårdsenheten göra en gemensam överenskommelse om det. *En plan för läkemedelsbehandling bör göras upp.*

9. Miniminivåer i digital kompetens inom småbarnspedagogik och förskola i Korsholm

1–3 år:

Barnet får:

- Tillsammans med en vuxen bekanta sig med en läsplatta
- Olika former av träning t.ex. av språk och motorik med hjälp av enkla appar, spel, videor osv.
- Ta del av digital dokumentation av sin lärtig text genom fotografier i samband med ett projekt.

3–5 år

Barnet får:

- Tillsammans med en vuxen bekanta sig med läsplattan och textspel och appar samt genom att fotografera och filma tillsammans.
- Ta del av verksamhet där läsplatta och andra digitala verktyg används som stöd för inläring som textvideor, informationssökning, bilder osv.
- Tillsammans med en vuxen söka information på internet, samt introduceras till ett kritiskt förhållningssätt till information.

Förskola

Barnet får:

- Bekanta sig med olika verktyg
- Lära sig grunder i hantering av läsplattan som fotografera, filma, starta och använda olika appar.
- Lära sig grunderna i programmering.
- Söka information tillsammans med en vuxen och öva sig i ett kritiskt förhållningssätt.
- Dokumentera sin läroprocess tillsammans med en vuxen text genom att fotografera i början och slutet av projektet.